

Embeder efter Anciennitet. Naar der endelig er Tale om Skolelærernes Afstedigelse, er jeg enig med det ærede Medlem, der havde Ordet før mig, i, at der ingen Grund er til ikke at give Skolelærerne samme Ret til at forsvare deres Pensionsret for Domstolene som de andre Embedsmænd. Lønningerne skal jeg ikke videre omtale, det Forslag, der har været fremme fra Regjeringens Side derom, tror jeg i saa Henseende yder, hvad der er tilstrækkeligt, men heller ikke stort Mere. — Jeg kommer nu til Tilsynet. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor man vil gaa helt bort fra det nuværende Tilsyn og gaa over til noget Nyt. Jeg er fuldstændig overbevist om efter det Mindre, jeg kjender til Sagen, at det nuværende Tilsyn ikke er slet, tidt og mange Gange kunde det være bedre, det ligger i de menneskelige Forhold, og ogsaa ganske naturlig deri, at de Mænd, der skulle føre Tilsynet, ogsaa have meget Andet at gjøre, men at Tilsynet ialtsald er respektabelt, tror jeg, man maa indrømme. Jeg vil ikke være med til at sætte Præsten ud af Skolekommissionen eller Provsten ud af Skoledirektionen. Hvad Inspektørene angaar, saa er det jo en Sag for sig. Der kan siges en hel Del for at indføre denne nye Institution, men jeg vil ogsaa indrømme, at der kan siges en hel Del derimod. I saa Henseende tillader jeg mig at forbeholde mig min Stilling. Det, som jeg betragter som nødvendigt, er, at der gives den overordnede Administration en Mand med nogenlunde god Lønning, som man kunde sætte i Spidsen for Skoletilsynet. Et andet Spørgsmaal er, hvorvidt Skoleinspektørene ere saa nødvendige, som jeg indrømmer, at de fra Regjeringens Side hidtil ere blevne antagne for at være, og det er jeg ikke fuldt vis paa. Jeg tillader mig, som sagt, i saa Henseende at forbeholde mig min Stilling, hvis jeg skulde komme til at forelægge et Lovforslag for det ærede Thing. Hermed skal jeg slutte.

Berg: Nu have vi altsaa i Grundtræet hørt den nuværende høitærede Ministers Anskuelse om vort Almueskolevæsen. Den høitærede Minister har givet et Slags halvveis eller maasse helt Løfte om, at hvis han forbliver paa sin Plads til næste Aar — hvad jeg ikke haaber — skal han komme med et Forslag til Omordningen af Almueskolevæsenet. Det er overordentlig interessant at lægge Mærke til, at den høie danske Regjering, der nu i 31 Aar ikke har faaet gennemført Noget med Hensyn til Almueundervisningens Fremme, og hvis Venner omkring i Landet overalt have anlagt Rigsdag og Partierne for, at de Jænting have faaet ud af denne Sag, desuagtet kommer og fortæller os, at det har ingen Haft endnu. Vi have ventet i 31 Aar, og det er altsaa — hvis vi ikke faae et Ministerflifte om et Aar eller saa — i det 32te Aar efter Grundlovens Givelse, at vi skulle have dette

Forslag fra Regjeringen. Det kan nu ikke være Regjeringens eller dens Benneres Sag at mene, at det har Haft med dette Anliggende, det kunne vi skyde tilside; den nuværende høitærede Regjering har gennem sin Repræsentant erklæret, at det haster ikke. Naar, jeg vil nu ogsaa sige til den høitærede Minister, at jeg tror ikke, at han i det Aar, hvori han tror at kunne blive paa sin Plads, behøver at grunde meget stærkt over Spørgsmaalet om Almueskolevæsenets Ordning, thi jeg tror, at, naar han til næste Aar kom med sit Forslag, vilde vi være affurakt ligesaa langt, som vi vare for 32 Aar siden. Jeg antager nemlig ikke, at den høitærede Minister med sine Grundtræk vil komme nogen Bei med det nye Folkething, der til den Tid vil sidde her. Det skulde da være et besynderligt Folkething, man kom til at vælge til Sommer, om den høitærede Minister skulde kunne blive enig med det om de Grundtræk, han nu har udviklet for os. Jeg kunde forstaa, at hvis det havde været et nyt Parti, som den høitærede Minister repræsenterede, der ikke tidligere havde været ved Roret i Danmark, kunde det være rimeligt, at der gaves Betænkningstid, inden Regjeringen kunde komme frem med noget Nyt; men det er jo en Fortsættelse af det Gamle, der er ved Roret, og det gamle Regjeringsparti er jo altsaa ikke naaet videre, efter hvad den høitærede Minister sagde angaaende det første Afnit i Lovforslaget, end at Hovedspørgsmaalet, om der skal være Tvangsundervisning eller ikke, er et Forhold, som Regjeringen vil tage under nærmere Overveielse. Sagen er overveiet i 31 Aar af det samme Regjeringsparti, der nu gennem sin Repræsentant kommer og meddeler os, at det vil tage Spørgsmaalet under nærmere Overveielse til næste Aar! Med Hensyn til det andet Afnit, Forskolen, må jeg sige, at jeg ikke ret forskob den høitærede Ministers Udtalelser; de gik mig noget for høit. Forskolerne til Kommunefskolerne eller Almueskolerne øvrige to Klasser eller deres næste Klasse mente Ministeren passende med det Samme kunde være Forskoler til Latinsfokolerne! Jeg antager altsaa, at vi ville faae reglementariske Bestemmelser — hvis vi nemlig fik 10aars Alderen som Begyndelsesalderen ved Latinsfokolerne — om Afdgangen til Latinsfokolen, der vilde se noget anderledes ud end Bestemmelserne for Afdgangen isølge den gamle Skolelov for 1871, og dertil maa ogsaa komme nye Lovbestemmelser om Forbringerne i Latinsfokolen, thi ellers tror jeg ikke, at Forskolen paa nogen Maade paa een Gang kan være Forskole for Kommunefskolerne og Latinsfokolerne. Den høitærede Minister mener vel, at der i saa Fald maaste kunde være en Lærerinde mere; men det forekommer mig, at, naar der som i vort Forslag var en Forskole for de to Klasser i Kommunefskolen, og i denne en Lærer, maa et taaars Barn ved denne Ordning være